

ADEVĂRUL

ABONAMENTUL :

Un an . . . 16.— cor. Abonamentul la mai multe
 1/2 de an . . . 8.— " " exemplare pe un an 14.— cor.
 trei luni . . . 4.— " " Pentru străinătate:
 Un număr 40 fileri. Pe un an . . . 24.— cor.

ORGANUL PARTIDULUI SOCIALDEMOCRAT DIN ARDEAL ȘI BANAT.

Apare în fiecare Duminică.

Ori-ce scrisori și bani să se trimită pe adresa:

„ADEVĂRUL“
 SIBIU, STRADA ROSENANGER NR. 14.
 Tot aici se primesc și anunțuri cu prețuri ieftine.

Tovarăși! Guvernul a ordonat, ca la 15 Septembrie să se facă alegerile și la noi în Ardeal, în Banat și în părțile ungurene. Pe baza aceasta Consiliul Dirigent a dat îndrumare tuturor autorităților administrative comunale să pregătească în timpul cel mai scurt listele electorale. La 1 August va începe conscrierea tuturor cetățenilor trecuți de 21 ani și cari vor avea drept de vot. Pe baza acestor conscrieri se vor alcătui listele electorale și numai acei cetățeni vor putea vota la alegeri, cari vor luați în aceste liste. Facem apel către toate organizațiile muncitorești și către toți tovarășii conșciențioși ca în toate părțile, la sate și orașe să se îngrijească, ca muncitorii de pretutindeni să fie înscriși în aceste liste. Inscriverile se vor încheia la 15 August,

„Tribuna Socialistă“

de două ori pe săptămână.

Sunt mai bine de trei luni de când am promis că vom scoate „Adevărul“ în fiecare zi. Pentru aceasta am făcut un împrumut la cetitorii noștri rugându-i să ne ajute în această misiune mare. Au fost și ei drept mulți tovarăși cari ne-au și dat ajutor, dar tot n'am ajuns rezultatul dorit. Aceasta se explică în primul rând prin faptul, că până acum nu circula poșta și tovarășii nu aveau posibilitatea să ne trimită bani, în al doilea rând acei tovarăși cari sunt cu trup și suflet pentru presa socialistă, câștigul lor e așa de mic, relativ la marea scumpete, că trăesc de pe o parte pe alta și nu se pot lipsi ușor de 50 coroane. De aceea suma împrumutată abia atins cifra de 27 mii coroane, ceea ce e departe de acoperirea cheltuielilor unei gazete zilnice. Aceasta ne-a determinat să amânăm apariția zilnică a foii noastre.

Dar acum ne aflăm în fața alegerilor pentru Constituanta, și cu o foaie așa mică săptămânală e imposibil să facem față tuturor trebuințelor, să facem propaganda trebuitoare, să îndrumăm cetitorii să se înscrie în listele de alegători și cum trebuie să procedeze la alegeri. Necesitatea unei foi zilnice acum este de două ori arzătoare.

Burghezia română, cât și cea săsească chiar cea maghiară își au foile lor zilnice,

mai des. Fiindcă nu o putem scoate în fiecare zi Comitetul executiv a hotărât ca dela 1 August începând gazeta noastră să o scoatem de două ori pe săptămână. Tot odată îi vom schimba titlul și formatul. De oarece „Adevărul“ nostru se confundă adesea ori cu „Adevărul“ din București, am decis a schimba titlul foii noastre numind-o „Tribuna socialistă“ și va apare deocamdată de 2 ori pe săptămână în format mare. Abonamentul la „Tribuna Socialistă“ este 40 cor. pe an, 20 cor. pe jumătate de an, și 10 cor. pe 3 luni. Iată, că ne apropiem de scopul mult dorit. Aceasta însă numai așa se va putea dacă ne punem cu toții pe muncă și răspândim „Tribuna Socialistă“. Fiecare tovarăș, fiecare abonat al nostru să caute între cunoscuți să le vorbească de „Tribuna Socialistă“ și să procure cel puțin încă un abonat nou. Dacă abonații noștri s'ar dubla înainte de alegeri, victoria ar fi pe jumătate câștigată. *Gândiți-vă tovarăși că e vorba de foaia voastră, de interesul vostru, e vorba de viața voastră.*

Acum poșta a început a circula, banii se pot trimite, nu mai stați nici un moment pe gânduri și faceți fiecare câte un nou abonat la „Tribuna Socialistă“, subscrieți fiecare câte un bon de împrumut ca „Tribuna Socialistă“ să poată apare fără greutate de două ori pe săptămână și în scurt timp să poată apărea zilnic.

Marinarul bun se cunoaște pe furtună, soldatul bun în războiu. *Voi toți aici, cari v'ați numit și vă numiți socialiști, acum e momentul decisiv să dovediti aceasta: Luptați pentru „Tribuna Socialistă“, care este stindardul drepturilor poporului!*

Trăiască „Tribuna Socialistă“!

Convocarea Marelui Sfat Național.

La 29 Iulie se va întruni în Sibiu.

Consiliul Dirigent a hotărât în sfârșit să concheme Marele Sfat Național, spre a desbata cele două reforme de mare însemnătate: reforma agrară și reforma electorală, cari alcătuiesc temelia noului regim românesc pe plăsurile acestea.

Ar fi fost de dorit, ca conchemarea aceasta să se fi făcut cu mult mai înainte, căci acum, când alegerile sunt deja anunțate și când pe baza reformei celei noi se vor face alegerile în decurs de mai puțin de o lună și jumătate, convocarea aceasta în pripă a Marelui Sfat Național numai poate avea nici o însemnătate și hotărârile lui nu vor mai putea contribui la nici o schimbare a situației.

Deci constatând aceste lucruri ne-am hotărât, ca măsurându-ne modestele noastre puteri, să ne înarmăm pentru a începe lupta. *Arma noastră este dreptatea, dar dreptatea trebuie explicată și ca să explicăm dreptatea avem mare trebuință de literatură scrisă. Pentru aceasta, ne trebuie o gazetă mare și răspândită, și să apară cât*

De altă parte însă ne pare bine, că chiar și așa târziu, s'a făcut această convocare, căci se va da prilej tuturor nemulțumirilor, de a și spune toate ponosurile în mod deschis, în fața lumii, și mai cu seamă ni se va da acest prilej nouă, partidului socialist, care multe avem înscrise pe răboj și multe avem de spus

D-l șef al Resortului Dr. I. Suciū, din încredințarea Prezidiului Marelui Sfat Național trimite membrilor aleși la Alba-Iulia următoarea

Telegramă:

Sunteți invitați a vă prezenta la ședințele Marelui Sfat Național convocat pe ziua de Marți în 29 Iulie 10 ore și pe zilele următoare, la Sibiu, casa județului. Obiecte: Intregirea Marelui Sfat Național prin cooptare, și reforma agrară, reforma electorală. Rugăm avizați telegrafic comitetul de încvartirare, Berggasse Nr. 9.

Din încredințarea Prezidiului Marelui Sfat Național
Dr. Suciū.

Membrii socialiști ai Marelui Sfat Național.

Iată acum numele acelor tovarăși, cari fac parte din Marele Sfat Național și cari sunt invitați a lua parte la ședințele acestui Sfat, cari se vor începe la 29 Iulie în Sibiu:

Iosif Ciser (Sibiu), Ioan Mihuş (Budapesta), Ioan Flueraş (Sibiu), Iosif Receanu (Sibiu), Iosif Jumanca (Sibiu), Razil Surdu (Cristior), Victor Brăţfălean (Braşov), George Grădinar (Braşov), Dr. Nora Leményi-Rozvány (Sibiu), Toma Bortilă (Ida-Clujului), Achim Zamora (Petroşeni), Petru Ardelean (Lupeni), Petru Bernau (Reşiţa), Constantin Aflat (Bocşa-Română), Avram Borcuţia (Sicula), Tiron Albani (Sibiu), Pavel Buciumean (Petroşeni), Teodor Moga (Sibiu), Dr. Valeriu Roman (Sibiu), Ioan Popescu (Petroşeni).

Votul femeilor și sistemul proporțional.

După cum se știe, alegerile pentru Adunarea constituantă, adecă pentru parlamentul care va fi chemat să deie nou-lui stat român o nouă constituție, au fost fixate pe ziua de 15 Septemvrie atât în România veche, cât și în provinciile alipite. Aceste alegeri în vechiul regat se vor face pe baza unei legi electorale cunoscută deja de luni de zile și care lege e întemeiată pe sistemul de reprezentare proporțională, dându-se prin aceasta putința, ca toate partidele, fie ele mici ori mari, să fie reprezentate în mod proporțional în viitoarea Cameră. La noi alegerile se vor face pe baza unei legi ce o va pregăti Consiliul Dirigent și ce va primi Marele Sfat Național, nu știm, dar după cum arată semnele, reforma electorală la noi în Ardeal se va deosebi întru multe de cea din România veche.

Tot asemenea vom susține și cererea de a se da și femeilor dreptul de vot, căci avem aceeași părere, ca și d-l Vasile Goldiș, care într-o declarație ce a făcut-o zilele trecute spune: „Este în interesul echilibrului de propășire sănătoasă a civilizației omenest, ca femeia, în absoluta egalitate cu barbatul, sa-și aibă cuvântul ei hotăritor la rezolvirea tuturor problemelor, cari interesează societatea omenescă”.

Cronica săptămânală.

„Și Bucovina ciuntită”. O telegramă scurtă dar cuprinzătoare aduce știrea din Paris că consiliul celor patru a hotărît ca 1000 de km. pătrați din Bucovina vor fi atașați Poloniei. Presa românească și în special ziarul „Bucovina” protestează contra acestei hotăriri ne găsind de temeinică motivarea Conferinței că aceasta s'a făcut pentru că acea parte este locuită de ruteri (cari fiind persecutați de Rusia au găsit refugiu în Bucovina.) Adecă, dă ruteanului ospitalitate și el te dă afar' din casă.

„Gazeta Transilvaniei” scrie:

„Ce dreptă este soarta?”

În Viena bucuriilor, în Viena Operetelor și a lăutarilor cu cilindre, în Viena, unde numai drapele de sărbătoare se arătau în anii războiului, nefast pentru dânsa, în Viena comunicatelor oficiale, puturi victorioase, în Viena, azi e doliu. Drapele negre falduesc întreg orașul și trei zile, cântece n'or mai fi, și trei zile, lăutarii nu vor cânta „Pupchen” iar seara, vienezul își va lua halba tăcut și tăcut apoi își va îndrepta pașii în spre casă. Și va medita adânc...”

În Bulgaria s'au pus la dare toți acei câștiguri au făcut câștiguri în timpul războiului. Aceste câștiguri, după unele date, întrec suma de 600 milioane.

Ziarul „Débats” cel mai apreciat ziar al guvernamentalilor din regat, constată „că diplomația română este în parte răspunzătoare de esururile de cari se plânge. La începutul conferinței ea n'a știut, cu toate avertismentele prietenest, judece situația”.

La palma aceasta noi mai avem de adăuga și alta și anume: nu numai la începutul conferinței n'au știut să judece situația, dar n'a

Trupele românești vor ocupa Banatul.

Cum a fost împărțit Banatul între Români și Sârbi.

E cunoscută neînțelegerea între România și Serbia din cauza Banatului. România cere întreg Banatul până la Tisa, iar Serbia nu se mulțumește numai cu Torontalul, ci cere și Timișoara. La Conferința de pace din Paris, s'a hotărât acum granița între România și Serbia, în urma cărei hotărâri Verșetul și Biserica-Albă vor reveni Serbiei. Iată cum a fost trasă această linie de despărțire:

Granița pornește dela Nord, la 9 km. sud-vest de Macău de unde urmează o linie spre sud până la un punct situat la 6 km de Jimbolea (Zsombolya) și trece la vest de Pardani și Modos, cari rămân României.

Linia hotarului urmează apoi direcțiunea nord-vestică, taie râul Temes pe linia ferată Vârșet între Vatin și Moravița, trece la 3 km spre nord de Larkoveț taie râul Čaraș la 3 km de Vărădia și linia ferată Karasjeszenő Oravița, la vest de gara Mircovați,

Se întoarce apoi spre sud paralel cu râul Viciniu la 2 km de acest râu, urmează valea afluentului Nerei până la confluența cu Dunărea.

Pentru o mai limpede înțelegere a lucrurilor, adăugăm că dela Tisa până la Temes, se lasă României următoarele comune de graniță: Porgani, Bulgari, Vălcani, Marlenfeld, Comleșul Bănatului, Ozstern, Jețul mare (Nagy Jecz) Telectiul vechiu, Horvátkocsa Jánosföld, Pardani și Modos.

Serbiei revin comunele: Keresztur, Median, Mocron, Kakofalva, Hatzfeld, Klari, Temesfalva, Ittebe, Istvánföld, Torontal-Szécsány.

Între râul Temes și Nera, următoarele comune rămân României: Surian, Crivabare, Gal, Moravița, Zamul mare (Nagy-Zám), Laciunaș, Compriste, Varadia, Vrany, Mircovaț, Nicolinț, Nadaș.

Rămân Serbiei: Horvátboca, Kanak, Zichyfalva, Vatinul mic (Kis Zsám), Temeskutas, Marcoveț, Solcița, Ciorda, Jam, Crușița și Rebenberg.

După stabilirea acestei linii s'a dat ordin, ca până la 31 August trupele sârbești, să părăsească întreaga parte a Banatului, care revine României, fiind acest teritoriu ocupat apoi de trupele românești. Această retragere a Sârbilor este deja în curs. Comisii speciale au fost trimise în Banat, atât din partea comandamentului militar, cât și din partea Consiliului dirigent, cari vor stabili toate pagubele cauzate de Sârbi în Banat, urmând ca acestea să fie restituite de ei.

Prin aceasta în cel mai scurt timp partea cea mai mare a Banatului împreună cu Timișoara, va ajunge sub administrație românească.

Cultura

și programul partidului socialist.

Încontinuu suntem acuzați de elementele ne-coapte sau răuvoitoare ale burgheziei că noi socialiștii am fi dușmanii culturii, că vrem plată fără muncă și fără învățatură. Programul partidului nostru desminte categoric aceste acuze, de aceea reproducem și explicăm punctul din programul partidului socialist ce se referă la învățământ:

Învățământul obligator și gratuit până la 18 ani.

Comunele vor întreține pe elevi cu hrană, îmbrăcăminte și cărți.

Înființarea de grădini de copii, pentru copiii cari nu au încă vârsta de școală, precum și colonii școlare pentru ceilalți.

Întreținerea de către comună și stat a elevilor fără mijloace, de peste 18 ani, cari au dovedit calități deosebite pentru desăvârșirea studiilor, conform aplicațiilor lor.

Programul partidului prevede însă mai mult decât obligativitatea învățământului, care pe hârtie există și azi. Știind că din pricina lipsei de mijloace, numai copiii celor avuți se pot folosi de binefacerea școlii, programul prevede întreținerea școlărilor cu hrană, îmbrăcăminte și cărți. Se înțelege că astfel se vor putea bucura de învățatură și copiii muncitorului, cari n'au avut prevederea de a-și alege părinți cu dare de mână.

Dela vârsta aceasta, tânărul va începe să muncească sau își va desăvârși studiile, dacă va fi dovedit aplicarea la învățatură. În tot cazul prin răspândirea învățaturii, prin punerea ei la îndemâna tuturor,

știut-o nici la începutul războiului pentru asta suntem târați și împinși, calcând mereu din lac în baltă.

Cine va avea drept de vot la alegeri?

Indrumări pentru alcătuirea listelor electorale.

Resortul de Interne al Consiliului Dirigent a dat zilele trecute o ordonanță către autoritățile comunale, prin care le îndrumă a conscrie pe toți aceia, cari vor fi chemați ca prin votul lor să aleagă pe viitorii deputați ai țării.

Din aceasta ordonanță reiese, ca Consiliul Dirigent prin legea ce o pregătește, introduce peste tot votul universal, egal, direct și secret.

Vor avea prin urmare drept de vot și vor fi luați în liste toți cetățenii de 21 ani, împliniți la 1 August 1919, cari au avut cetățenia ungară și:

a) sunt născuți în teritoriile alipite în mod definitiv la România, sau

b) la 1 Ianuarie 1914 au avut apartinența (competența) câștigată cu forme legale în una din comunele acestor teritorii, sau

c) la 1 Ianuarie 1914 au avut domiciliu real în una din comunele acestor liste și până la fixarea acestor teritorii au optat pentru cetățenia română, sau

d) sunt Români născuți în alte teritorii și optează pentru cetățenia română și apartinența în una din comunele acestor teritorii.

Toți aceștia vor fi alegători pentru adunarea deputaților, iar ceice la 1 August 1919 au împlinit 40 ani vor avea drept de alegător și pentru senat.

Dreptul de alegător îl au pentru alegerile la Constituanta numai bărbații.

Lista celor excluși dela vot.

Alegătorii, cari nu și pot exercita dreptul de vot din cauza unei incapacități, sau nedemnități, vor fi trecuți în listă separată, având a fi însemnat în rubrica observări motivul de incapacitate sau nedemnitățe.

Incapacității și nedemnității sunt incapabili a fi alegători:

1. cei puși sub curatele, sau a căror minoritate s'a prolongit;
2. cei ce sufar de demenție (nebuie), chiar și dacă nu sunt sub curatele;
3. cei în stare de faliment, declarați și ne-reabilitați;
4. cei ce beneficiază de ajutor filantropic (milă publică, cerșitorii), sau au beneficiat și dela ziua ultimei beneficieri n'a trecut un an.

Sunt nedemni a fi alegători: 1. cei condamnați pentru crime și delictes, dela ziua când sentința a ajuns definitivă până la executare,

dacă executarea n'a fost suspendată ori nu s'a stins prin amnestie ori prescripție;

2. cei condamnați pentru crime și delictes provenite din poftă de câștig, pentru crime de înaltă trădare, rebeliune, spionaj silă în contra autorității etc.

3. cei puși în arest preventiv, sau sunt sub pedeapsă de închisoare;

4. cei condamnați la pierderea drepturilor politice.

Facem atenți și în acest loc pe toți tovarășii, ca în temelul ordonanței acesteia să stăruiască în tot locul, ca nimeni să nu rămâie afară din liste. Toți acei, cari au lipsă de ceva îndrumări, să se adreseze la secretariatul partidului nostru în Sibiu, Strada Rosenanger 14, unde vor primi orice explicații.

Impărțirea recoltei din anul 1919.

Consiliul Dirigent — Resortul de alimentare a lansat o ordonanță asupra dispozitiunilor privitor la recolta nouă, comerțul liber cu alimentele și asigurarea minimului de existență pentru cei neaprovizionați.

Produsele agricole din acest an se pot folosi numai pentru alimentarea populației. Pentru fabricarea beuturilor spirituoase și îngrășarea vitelor se poate face numai cu consimțământul Consiliului Dirigent.

Cerealele (bucatele) produse pe un teritor mai mare de 100 jug. se rechiziționează și se pun sub sechestru. Cele produse pe un teritor mai mic de 100 jug. sunt libere în comerț, dacă nu sunt de ajuns pentru trebuințele proprietarului se vor întregi. Pentru fiecare persoană 25 kg. bucate, pentru lucrătorii câmpului 30 kg. Pentru sămânța 100 kg. de jugăr. Pentru porc 200 kg. pentru cal 4 kg. pe zi (ovăz).

Pentru bucatele recvitate se plătește: grâu 120 cor. m. săcara, orzul și ovăzul 110 cor. Prețul cucuruzului se va fixa în Arziu. Toate magazinele și morile de adunat bucate sunt recvitate. În fiecare județ și oraș se formează câte o comisie de aprovizionare compusă din 3 persoane oficiale, care va execută ordinele Resortului Alimentației. Comerțul în mare, precum și exportul este oprit. Pentru transporturi mai mari de doi saci trebuie permisiune dela Comisia de aprovizionare. Această Comisie se va îngriji și de aprovizionarea cu zahăr, petrol etc. Acei cari vor calca această ordonanță vor fi pedepsiți cu amendă până la 200.000 cor. și 6 luni temniță.

Maxime înțelepte.

Lipsa de cultură a masselor, în societatea burghezo-capitalistă nu e o mirare. Lupta pentru existență este aci una din preocupările cele mai imediate ale omului și intensitatea ei, din cauza concurenței este așa de puternică, încât covârșește toate momentele vieții.

Proletariatul este clasa cea mai de jos a populației omenești și desrobirea lui înseamnă desrobirea generală, căci clasa fiind ultima, numai e presupusă posibilitatea unei subclase, care ar putea fi subjugată, deci odată cu desrobirea proletariatului, sfârșitul claselor!

Statul.

de C. Dobrogeanu-Gherea.

Statul n'a existat totdeauna. Triburile egalitare primitive n'au avut stat. El a început să se desvolte din începuturile puterii publice născute în trib cu scop de a reguła diferendele dintre membrii tribului și din necesitatea de a se apăra împotriva triburilor străine. Adevărata sa înfățișare însă Statul a căpătat o împreună cu desvoltarea proprietății individuale, a claselor și a luptei de clase — astfel că în forma lui mai desvoltată el s'ar putea numi: organizarea socială a luptei de clase. Statul nu crează această luptă; ea există fără el și e o formă socială a unei lupte universale, a luptei biologice pentru existență. Statul organizează numai această luptă care, fără el ar fi și mai distrugătoare, mai anarhică. Statul în forma lui desvoltată, e în bună parte rezultatul acestei lupte de clase și la fiecare epocă socială, exprimă relativa putere a claselor. Statul, exprimând lupta de clasă și fiind și rezultatul acestei lupte, exprimă mai ales și adără interesele claselor dominante împotriva claselor stăpânite, ca atare deci are un mare element de silnicie și oprimare. Dacă relativa putere a claselor se schimbă mulțumită desvoltării economice, culturale, morale în folosul unei anumite clase, —

necesar al societății, evoluează împreună cu ea, își schimbă caracterul, pierde tot mai mult în viitor din caracterul lui de oprimare.

În societatea egalitară socialistă, unde ne duce treptat evoluția socială, nu vor mai fi clase și luptă de clase. Acolo statul va pierde cu desăvârșire caracterul lui de oprimare, se va preface și se va confunda în organizarea socialistă a societății bazată pe solidaritate și armonie de interese; a vorbi însă până atunci despre desființarea statului ar fi o absurditate.

Mai întâi e absurd și absolut imposibil a desființa o instituție care trăiește de mii de ani și a izvorit din necesitățile sociale, dacă însăși prefacerea socială nu ne a adus acolo — ceea ce e încă departe de a fi cazul acuma. Dar să presupunem că s'ar putea ajunge la acest rezultat, că elementele revoluționare ar putea să provoace o coliziune atât de mare, o răscoală atât de formidabilă a claselor apăsate, încât statul, cu toate organele sale, să fie desființat până la rădăcină.

Ei bine, ce s'ar întâmplă?

Statul a izvorit din anume necesități sociale, s'a desvoltat împreună cu proprietatea individuală, exprimă și e rezultatul luptei de clase. Această din urmă însă și proprietatea individuală, sunt rezultate necesare istorice a treptei de desvoltare economico-materială, culturală și morală, la care a ajuns societatea. Statul e deci strâns legat de întreaga viață socială a unei epoci. Coliziunea însă de care vorbim,

oricât de formidabilă ar fi, nu va schimba în săși epoca istorică, treapta de desvoltare economico-socială, starea sufletească a unei societăți.

Statul deci, ca rezultat al acestei trepte de desvoltare economică, culturală și morală se va reconstitui cu siguranță și după toate probabilitățile — ca reacție împotriva coliziunii produse — cu caracter mai oprimator pentru clasele dominate, de cât mai înainte. 1)

O astfel de tactică deci, care e tactică anarhistă, ar fi absurdă și criminală.

Absurdă pentru că e bazată pe absolută necunoaștere a caracterului societății și legilor desvoltării ei; — criminală pentru că impune claselor apăsate nenumărate și teribile jefre pentru un rezultat nenorocit.

Din această concepție socialistă a statului, rezultă tactică practică a social democrației.

Socialdemocrația nu caută să distrugă Statul — ceea ce ar fi o absurditate; ea lucrează pentru transformarea socialistă a societății, deci pentru treptata atenuare și în viitor nimicirea desăvârșită a caracterului oprimator al statului.

(Socialism și Anarhism.)

1) Bineînțeles vorbim aici despre tendința de a desființa Statul, lu sfârșirea, revoluționară chiar de a reformă în interesul unor anumite clase sau chiar al tuturor claselor (în caz de dominație străină). Această sfârșire, bineînțeles poate să fie foarte necesară, progresivă, binefăcătoare și încoronată de succes.

Astfel n'a putut da muncitorimii și în deosebi țărănimii, nici învățătura de care s'au bucurat acestea alurea. Ștutorul de carte nu poate fi exploatat în aceeași măsură, ca cel care nu știe a scrie și a citi.

ȘTIRI.

— Apáthy condamnat de curtea marțială. Zilele acestea s'a desbătut la Sibiu procesul Dr-ului Ștefan Apáthy, fost profesor la Universitatea din Cluj și Comisar al guvernului Ungar peste Ardeal în 1918. Apáthy a fost arestat și înaintat Curței marțiale fiind acuzat că este autorul moral al incidentelor dela Cluj, Branyicska și Țigani, că a atentat la siguranța statului Român după ce armata română a ocupat Transilvania. Acuzatul s'a apărat zicând că el nu este autorul atacurilor dela Țigani, Branyicska și Cluj și că tot ce a făcut contra românilor a făcut o din convingere patriotică față de patria sa Ungaria. S'au ascultat numeroși martori cari au depus mărturie, parte contra lui, parte pentru nevinovăția lui. Procesul a durat 5 zile. Acuzator a fost d-l comisar regal Donar Munteanu, iar apărător D. C. Bucșan, care în vorbirea sa de apărare zice între altele: „Din activitatea lui Apáthy, dinainte de revoluția din toamna anului 1918 nu se poate formula nici un cap de acuzare, căci ar însemna să facem procesul tuturor oamenilor politici maghiari, cari au urmărit desnaționalizarea noastră, a românilor din Ardeal. Pentru aceste fapte judecata istoriei și osânda evenimentelor e de ajuns.“ Arată că acțiunea consiliilor naționale maghiare n'a fost îndreptată împotriva armatei române. În ceea ce privește direct pe Apáthy el nu poate fi făcut răspunzător, în niciun caz de atacurile dela Bran cica și Țigani, deoarece nu există nici o dovadă serioasă că le ar fi pregătit în mod efectiv. Termină cerând Curței să aducă un verdict inspirat din simțul de dreptate. Curtea a condamnat pe Apáthy la 5 ani închisoare.

— Lupte mari la Tisa. Comunicatul oficial din 21 Iulie anunță că trupele comuniste maghiare au început luptele pe întreg frontul. Știut este că Armata română a început la Paști ofensiva contra comunistilor unguri și a înaintat până la Tisa. De atunci comunistii au întreprins mai multe contraatacuri încercând să treacă râul dar nu le a reușit. Acum comunistii și-au retras trupele de pe teritoriul cehoslovac și le-a adus la Tisa unde au început atacul. Iată ce scrie comunicatul oficial: Frontul de vest: Ungurii au atacat cu înverșunare posturile noastre de acoperire pe întreg frontul Tisei. Lupte crâncene sunt în curs la Tymar, Pakazas, Tiszadob, Tisza Dada, Szabolcs, Tisza Ezla, gura Crișului, Mindszent.

Marele cartier general.

— Anunț. Tov. Efta German din Lăpușnic, jud. Caraș-Severin fiind încredințat din partea administrației cu răspândirea de bonuri pentru gazetă, a pierdut la Gătaia, jud. Timiș zece bonuri cu numerile Nr. 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199 și 200. Pe această cale se aduce la cunoștință că bonurile, cu numerile indicate mai sus administrația le consideră de nulificate. (Administrația.)

— Schimbarea bancnotelor albe de 200 și 25 coroane. Insiutele financiare (băncile) s'au angajat să mijlocească schimbarea banilor de hârtie tipăriți pe o singură parte cari sunt scoase din circulație (nu umblă). Schimbarea se face cu sprijinul Consiliul Dirigent începând dela 25 Iulie până la 2 August. Trebuie să se facă o declarație în scris că schimbare să face cu rizicul său propriu cu subscrierea, ocupația și locuința a prezentatorului și suma de bani ce dorește a o schimba. Bancnotele false nu se schimbă. Pentru schimbare se ia 2 la sută.

— Colceag, un demagog dăunător României și Poloniei. Ziarul „Social Democraten“, organul partidului socialist suedez, redactat de tov. H. Branting vorbind de activitatea lui Colceag în Siberia și Caucaz, scrie, că armatele acestui conducător rus sunt formate din soldații și ofițerii ruși care au rămas fideli țarului. Sub numele de „Rusia Națională“ se încearcă o lovitură care ar avea de scop să reintroneze în Rusia, vechea stare de lucruri. Colceag speră să răscoale pe Rușii cari se găsesc sub Poloni și Români și astfel să paralizaze acțiunea bolșevicilor căci în același timp Finlanda și Estonia vor porni o acțiune viguroasă ca să dea lovitura decisivă. În chipul acesta speră Colceag să înfrângă pe bolșevici. Trecând la politica externă a lui Colceag, ziarul scrie că este dubioasă și reprezentanți ca Sassonov și Bobrinski nu pot face nimic. Sassonov este cunoscut ca un puternic susținător al ideilor țariste. El speră, că prin intrigi va putea atrage pe unii financiari englezi și americani, ca să-l sprijine în acțiunea sa, putând astfel să creeze o anumită atmosferă lui Colceag. Socialiștii englezi, americani, francezi și cei din Scandinavia au făcut cunoscut că ei nu pot privi cu indiferență aceste încercări și condamnă oamenii politici ai Înțelegerii, cari susțin pe un demagog, cum e Colceag, care nu visează decât un imperiu rusesc, el dându-și deacum aere de țar liberator.

— Confiscarea averilor în Germania. Față de svonurile despre un pretins împrumut forțat iminent în Germania, pentru suma de 30—35 miliarde de mărci, reprezentantul din Weimar al gazetei „Deutsche Allgemeine Zeitung“, scrie că află din loc competent, că e vorba de introducerea predărei plănuită a averilor, prin cari se va realiza o sumă cu mult mai mare și împrumutul forțat nu s'ar potrivi cu vederile guvernului și cu interesele generale.

— Bolșevismul e molipsitor. Jurnalismul englez Price, care a venit din Rusia la Berlin a fost arestat. El va fi expulzat în oricare din țările neutre va voi, garantându-i-se că nu va fi extrădat către Anglia. Price a fost înainte corespondent de ziar și apoi magistrat în Anglia, mai târziu edită un ziar bolșevic „The Call“ (Chemarea) care se împărțea trupelor engleze din Murmansk.

— Demisia guvernului Károlyi. Deoarece Antanta nu a recunoscut guvernul maghiar din Seghedin, președintele acestuia, contele I. Károlyi și N. Horthy — ministrul de războiu au demisionat. Se crede că noul guvern va fi prezidat de P. D. Abraham cu participarea următorilor: Aladár Bella, Iános Barta, contele Aladár Zichy, Gyula Muzsa, contele László Wenkheim, Zsigmond Farkasházy și Ștefan Korzö. Unul 19 și celalalt 20 fără unu.

— Rusia cere mandat pentru Constantinopol Maklakov și Lwow cer din partea Rusiei mandatul asupra Constantinopolului și Armeniei Nici n'a înviat moitul și cere de mâncare.

— Alegerile în Boemia. Zilele acestea s'a publicat rezultatul alegerilor comunale din toată Boemia, Silezia și Moravia. Cu totul s'au dat 4,539,552 voturi, dintre cari 296,139 au primit socialiștii cehi, ceea ce face 46% din voturi date de cehi, iar socialiștii germani au primit 43% din totalul voturilor date de germani.

— Plata despăgubirei către Germania. „Echo de Paris“ anunță că primul vârsământ german către Antanta va fi efectuat la 1 Octombrie. E vorba de o sumă de 40 miliarde franci.

— Corespondență între America și Germania. În America s'a dat voie să se trimită corespondență în Germania.

— Cea mai interesantă înmormântare. „Românul“ din America scrie: Duminecă în 1 Iunie a fost prohodit în Cleveland, Ohio John Barleycorn. Credem că cetitorii noștri știu cine a fost Barleycorn... beția. Beția în statul Ohio s'a sfârșit cu ziua de 26 Maiu când, prin puterea legii s'a oprit ori ce fabricare, vindere s'au importare de beături alcoolice. Beția a fost simbolizată astfel: Capul un vas de trei galoane de rachiu; — corpul un butoiu de bere; — mâinile și picioarele, sticle de rachiu și vin. Sicriul a fost simplu. Patru scânduri vopsite cu negru. O singură cunună de iarbă veștedă. Serviciul înmormântării s'a săvârșit în biserica baptistă. Predica a fost rostită de către secretarul Uniunii Creștine din Columbia Ohio. În cuvântarea sa, preotul a zis: John Barleycorn (beția) a avut mulți prieteni și mulți dușmani. Dușmanii i-au pricinuit moartea. El a stricat familii a ruinat omenirea, a dus în sclăvie pe femei, a împedecat ori ce pornire bună, a luptat contra bisericii și a înfrânt fericirea omenească. Toată lumea se bucură de moartea lui. După sfârșirea predicii sicriul a fost scos din biserică și dus la cimitir. Nimenea n'a plâns și nimenea nu l'a însoțit până la mormânt.

— Modificări în tratatul cu Austria. Se anunță din Saint Germain că Clemenceau a adresat o notă cancelarului Renner declarând că articolul 49 din tratatul de pace va fi șters și înlocuit prin dispoziții următoare: „bunurile, drepturile și interesele cetățenilor austriaci și societățile pe care le controlează nu sunt supuse sechestrării sau lichidării în teritoriile fostei monarhii. Această dispoziție nu se aplică bunurilor de care nu va fi vorba în clauzele financiare. Ea nu se aplică vapoarelor.“

Vieța sindicală.

Convocare!

Comitetul central al Uniunii în fier și metal convoacă prin această Sindicatelor muncitorilor în fier și metal din Ardeal și Banat la un

Congres metalurgist

care se va ține în decursul luni August. Data și locul se va publica în gazetele partidului.

Sindicatelor sunt rugate ca de pe acum să facă socotelile (darea de seamă) despre banii încasați, delegații să aducă cu sine lucrurile acestea ca la congres să se poată stabili definitiv starea Sindicatelor.

Comisia generală a Sindicatelor.

Prima foaie de breaslă în Ardeal. Săptămâna aceasta a apărut „Minerul”, „Bányamunkás” foaia de breaslă a Uniunii muncitorilor mineri și topitori din Ardeal și Banat. Gazeta se prezintă bine, e scrisă în două limbi, română și maghiară și apare de două ori pe lună. Muncitorii mineri acum au organul lor special care le apără direct interesele economice imediate și îndeamnă muncitorii la organizare și solidaritate. Muncitorii de alte branșe să ia pildă să se grupeze cât mai urgent în jurul centralei provizorii ca în curând să-și poată scoate și ei gazeta de branșă care le apără direct interesele economice și imediate.

De aceea toți muncitorii au dreptul și datoria să se ocupe și cu politica și să aboneze și răspândească ziarul lor politic „Tribuna Socialistă”.

Pentru lucrătorii în lemn! Ca răspuns la mai multe întrebări din partea Sindicatelor în lemn, le aducem la cunoștință că Congresul lemnariilor va fi conchemat în timpul cel mai scurt.

Comisia generală a Sindicatelor.

Adunarea minerilor dela Ocna Mureșului. Tovarășii mineri din Ocna Mureșului au ținut. Duminică trecută adunarea generală unde s'a făcut darea de seamă materială pe jumătate de an. Adunarea a deschis o președintele tov. Rotar iar darea de seamă a făcut o tov. Nicoară. La adunare a vorbit și tov. A bani, delegatul Comitetului central și tov. Dreghici. Vorbirile au făcut o impresie bună, muncitorii au fost însuflețiți.

Lucrătoarele dela fabrica de postav Scherer din Sibiu au înaintat un memorandum fabricantului cerând o sporire de salariu, neputându-se ajunge cu ce căpătau până acuma. După tratări mai lungi s'a ajuns la o învoială cu fabricantul, sporind salariul țesătoarelor dela războiu și celorlalte categorii. Lucrătoarelor le este asigurat un minim de salariu pe zi, în caz că nu ar mai putea produce de ajuns din cauza materialului rău ce este acum. Salariul s'a stabilit în modul următor:

Țesătoare cl. I, pe zi 17 cor.; cl. II, 13 cor.; cl. III, 11 cor., începătoarele 10 cor.

Torcătorie: Lucrătoare cl. I, 13 cor.; cl. II, 11 cor.; cl. III, 9 cor. pe zi.

Scărmanatul lânii: cl. I, 14 cor.; cl. II, 11 cor.; cl. III, 9 cor. pe zi.

Lucrătoare de alte categorii: Cl. I, 12 cor.; cl. II, 10 cor.; cl. III, 8 cor. pe zi cu un adaus de scumpete de 2 cor. la zi. În afară de mărirea aceasta de salariu lucrătoarele au mai obținut dela fabricant stofă pentru haine cu preț redus, totdeodată fabricantul se va îngriji pentru alimente în prețuri convenabile. Lucrătoarele din fabrica aceasta numai așa au putut să-și asigure salariile acestea fiind organizate bine în Sindicatul lor. Datoria lor este acuma să întărească și mai tare organizația lor, căci numai așa își vor putea asigura salariile obținute și vor putea și pe viitor să-și îmbunătățească soarta. Să citească gazetele muncitorești din cari vor putea învăța multe lucruri frumoase și se vor deștepta la conștiința de clasă.

Cârnațarii. Lucrătorii cârnațari din Sibiu în preajma înaintării unui contract colectiv patronilor, în care vor cere mărirea de salariu și unele revendicări ale lucrătorilor. Lucrătorii dela cârnațarii sunt rugați a fi în regulă cu cotizația la Sindicat și a aduce și pe acei cari încă stau la o parte. Numai prin organizare își vor putea îmbunătăți soarta.

Sindicatul lucrătorilor în lemn își va ține de aici înainte orele oficiale Sâmbătă d. a. dela ora 5—7. Duminică nu se mai țin ore oficiale.

Comitetul

Apel.

Toți tovarășii noștri sunt rugați a ne scrie dacă au vreun neam, prieten sau cunoscut, care a făcut parte din mișcarea socialistă și a căzut pe câmpul de luptă sau a murit în urma boalelor câștigate în războiu sau este invalid. În anul acesta va apare Calendarul socialist și voim să înregistrăm pe acei tovarășii, cari au căzut victimă marelui grozav. Deci rugăm dacă e posibil să se trimită și documentele sau cel puțin datele că unde și când au făcut parte din mișcarea socialistă.

Redacția.

Impotriva colportorilor de știri.

Extras din Ordonanța Nr. 21 și 25.

1. Vor fi considerați ca infractori: Acei cari fără rea credință, prin localuri publice, gări, trenuri, pe străzi, etc., vor comunica, colportă, comentă, în orice chip, știri fie adevărate, fie înmaginare, sau păreri relative la operațiunile de războiu, situația și dislocarea trupelor, dispozițiunile autorităților militare, sau orice chestiune privitoare la armata română. 2. Această infracțiune se va judeca și condamna de pretori în prima și ultima instanță, cu închisoare până la un an și cu amendă până la 2000 lei. Când faptele de mai sus se vor fi săvârșit în scop de a spiona, sau tradă, se aplică pedepsele prevăzute de legile penale în vigoare, în timp de războiu.

Concurs.

La inspectoratul industrial Lugoj este vacant postul de inspector industrial.

Concurenții au să dovedească prin documente oficiale, că sunt cetățeni ai României și că au diploma de inginer mecanic.

Petițiile sunt a se înainta, până la 10 August a. c. la Resortul Afacerilor Industriale, Sibiu.

Informații privitoare la postul numit se dau la Resortul Afacerilor Industriale între ora 11—12 a. m.

Secretar general a
Resortului Afacerilor Industriale.
ing. G. Muntean.

Fondul de agitație și al presei.

În zilele din urmă s'au primit următoarele sume:

I. F. Ch. 4000 cor., I. I. F. 4000 cor., R. Tașan, Beolan 10 cor., L. Guttman, Sibiu 5 cor., I. Petingenar 9 cor. — Laolaltă 8024 cor.

Suma arătată în numărul trecut cor. 25954.56

Total cor. 33978.56

Poșta Redacției și Administrației.

Un cetitor al „Adevărului”. Am fi publicat cu drag dacă ai fi subscris carta poștală. — Corigentul. După cum vezi articolul a apărut, foiletonul nu l'a admis cenzura. — N. N., Făgăraș. Știrea trimisă numai așa o publicăm dacă ne scrii cine ești. Scriitori nesubscriso nu putem publica. — Secția română din Brașov. După cum suntem informați „Socialismul” nu mai apare, dar nu de cinci săptămâni numai de două,

— S. Ludașu, Vinț. Am primit banii și sunteți achitați până la 31 l. c. — I. Pop, Egreșborșava. Vă rugăm să ne scrieți că suma trimisă toată va fi socotită la ele? — C. Rebrean, Mogoșmort. Sunteți la curent pe timpul cât ați primit ziarul. Dacă doriți și pe mai departe ziarul vă rugăm să ne trimiteți și pe sfertul al III lea.

Unii fete. Creșterea fetelor noastre, firește că lasă mult de dorit. Și mai cu seamă lasă mult de dorit lectura fetelor noastre. Dar ce să ne mirăm. Dacă am face o analiză a cărților ce se citesc la noi, ne-am scandaliza cu drept cuvânt. La noi, în lipsa controlului pot apărea publicațiile cele mai idioate, care negreșit își au cetitorii. Fetele noastre sunt silite chiar în urma lipsei de selecțiuni a lecturii, să citească orice li se da. Nu li se da însă hrană sufletească bună și cinstită, ci senzațiunile sexualismului romanele cu copertă roșie, toate murdăriile sfârnâriei sexuale, ce caracterizează vieța burgheziei destrăbălate. Ce să citești?

Să citești pe Forel, pe Ellen Key, pe Marx, pe Voltaire, dar să arunci din mână romanele de senzații

Să citești pe clasicii mari, pe un Shakespeare, Gogol, Tolstoi, Goethe, dintre scriitorii români poți cultiva pe Eminescu, Caragiale, Coșbuc, Vlahuță. Dar lasă lectura obscenităților, ce caracterizează creșterea societății de azi.

Editor și redactor responsabil: TIRON ALBANI.

Tiparul tipograful W. KRAFFT, Sibiu, Str. Orezului 10.

Cenzurat de: Sublocot. Bucur.

Publicațiune.

Comandamentul zonei de ocupațiune militară având nevoie de 5 (cinci) dactilografi sau dactilografe de origine română, plătește 1000 coroane lunar și locuință.

Doritorii se vor prezenta la Comandamentul zonei de ocupațiune militară Debrețin.

Dentistul Munteanu

18—26 Sibiu, Strada Cisnădiei Nr. 28

Consultații: orele 3—12 și 2—5.